

(๒๒)

คำสั่งศาลรัฐธรรมนูญ

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

ศาลรัฐธรรมนูญ

คำสั่งที่ ๕๖/๒๕๖๔

เรื่องพิจารณาที่ ต. ๕๐/๒๕๖๔

วันที่ ๒๒ เดือน ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๖๔

ระหว่าง { นายธีระชัย ภูวนาถนรานุบาล ผู้ร้อง
ผู้พิพากษาศาลอาญากรุงเทพใต้ ที่ ๑
ผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์ ที่ ๒ ผู้ถูกร้อง

เรื่อง นายธีระชัย ภูวนาถนรานุบาล (ผู้ร้อง) ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องสรุปได้ว่า นายธีระชัย ภูวนาถนรานุบาล (ผู้ร้อง) กล่าวอ้างว่า เมื่อวันที่ ๘ ตุลาคม ๒๕๕๗ ผู้ร้องถูกบริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) ยื่นฟ้องต่อศาลอาญากรุงเทพใต้ว่ากระทำความผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๑๔ และมาตรา ๑๕ ศาลอาญากรุงเทพใต้พิพากษายกฟ้องในชั้นไต่สวนมูลฟ้อง ศาลอุทธรณ์พิพากษายืน ผู้ร้องจึงยื่นฟ้องบริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) กับพวก รวม ๔ คน ความผิดฐานฟ้องเท็จต่อศาลอาญากรุงเทพใต้ ในคดีอาญาหมายเลขดำที่ อ ๒๙๕๘/๒๕๖๑ หมายเลขแดงที่ อ ๑๔๔/๒๕๖๓ ศาลอาญากรุงเทพใต้พิพากษายกฟ้องในชั้นไต่สวนมูลฟ้อง ศาลอุทธรณ์พิพากษายืน ผู้ร้องเห็นว่ากรณีที่ผู้พิพากษาศาลอาญากรุงเทพใต้ (ผู้ถูกร้องที่ ๑) รับฟังพยานหลักฐานไม่เสมอภาคโดยรับฟังพยานหลักฐานของจำเลยแต่ไม่รับฟังพยานหลักฐานของผู้ร้องซึ่งเป็นโจทก์

- ๒ -

และพิพากษายกฟ้องโดยอ้างอิงตามเอกสารและข้อมูลของจำเลยแทนที่จะตัดสินเฉพาะประเด็นตามข้อหาในคำฟ้องและการที่ผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์ (ผู้ถูกร้องที่ ๒) พิพากษายืน เป็นการพิพากษาหรือมีคำสั่งเกินกว่าที่ปรากฏในคำฟ้อง เป็นกรณีที่ผู้ถูกร้องทั้งสองรับฟังและเชื่อในพยานหลักฐานของจำเลยมากกว่าผู้ร้อง และเป็นการปฏิบัติที่ไม่เท่าเทียมกันระหว่างผู้ร้องกับฝ่ายจำเลยขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ และมาตรา ๒๗ การทำคำพิพากษาของผู้ถูกร้องทั้งสองไม่เป็นไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๑๔๑ และมาตรา ๑๔๒ ไม่สอดคล้องกับแนวคำพิพากษาศาลฎีกา และหลักวิชาการ อันเป็นการละเมิดต่อสิทธิหรือเสรีภาพของผู้ร้อง โดยผู้ร้องร้องเรียนต่อประธานศาลฎีกา และได้รับแจ้งจากสำนักงานศาลยุติธรรมว่า ประธานศาลฎีกามีคำสั่งให้ยุติเรื่องเนื่องจากตามข้อร้องเรียนไม่ปรากฏว่าผู้ถูกร้องทั้งสองปฏิบัติหน้าที่ขัดต่อบทบัญญัติของกฎหมายและละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพของผู้ร้อง

ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาว่าคำร้องเรียนดังกล่าวเป็นเรื่องที่อยู่ในระหว่างการพิจารณาพิพากษาคดีของศาลอื่น หรือเรื่องที่ศาลอื่นมีคำพิพากษาหรือคำสั่งถึงที่สุดแล้ว ผู้ตรวจการแผ่นดินไม่อาจยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ วินิจฉัยให้ยุติเรื่องร้องเรียน ผู้ร้องไม่เห็นด้วยกับผู้ตรวจการแผ่นดิน เนื่องจากกรณีนี้ผู้ร้องมิได้ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่าคำพิพากษาของผู้ถูกร้องที่ ๑ และที่ ๒ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ แต่ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยการกระทำที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญอันเป็นการกระทำเฉพาะตัวของผู้พิพากษา มิใช่ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยเกี่ยวกับคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลอื่น

ผู้ร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ดังนี้

๑. ขอให้วินิจฉัยว่า การกระทำของผู้ถูกร้องที่ ๑ และที่ ๒ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ และมาตรา ๒๗

๒. ขอให้วินิจฉัยว่า การกระทำของผู้ถูกร้องที่ ๑ และที่ ๒ เป็นอันใช้บังคับมิได้ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕

๓. ขอให้ส่งคำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญไปยังอธิบดีผู้พิพากษาศาลอาญาเพื่อพิจารณาดำเนินการตามคำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญ

๔. ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญไม่รับคำร้องนี้ไว้พิจารณาวินิจฉัย ขอให้วินิจฉัยว่า คำว่า “เรื่อง” ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๔) มีความหมายอย่างไร เพื่อให้เป็นบรรทัดฐานและเป็นประโยชน์ต่อการใช้สิทธิของประชาชน

ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาเบื้องต้นมีว่า คำร้องของผู้ร้องต้องด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ที่ศาลรัฐธรรมนูญจะรับไว้พิจารณาวินิจฉัย หรือไม่

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ บัญญัติว่า “บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญคุ้มครองไว้มีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อมีคำวินิจฉัยว่าการกระทำนั้นขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ” พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพโดยตรงและได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหาย หรืออาจจะเดือดร้อนหรือเสียหายโดยมีอาจหลีกเลี่ยงได้อันเนื่องจากการถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพนั้น ย่อมมีสิทธิยื่นคำร้องขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัยคดีตามมาตรา ๗ (๑๑) ได้ โดยจะต้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินเสียก่อน ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่รู้หรือควรรู้ถึงการถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพดังกล่าว เว้นแต่การละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพนั้นยังคงมีอยู่ก็ให้ยื่นคำร้องได้ทราบที่การละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพนั้นยังคงมีอยู่ และให้นำความในมาตรา ๔๘ วรรคหนึ่งและวรรคสอง มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม โดยต้องยื่นคำร้องต่อศาลภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ได้รับความเห็นของผู้ตรวจการแผ่นดิน หรือวันที่พ้นกำหนดเวลาที่ผู้ตรวจการแผ่นดินไม่ยื่นคำร้องต่อศาลตามมาตรา ๔๘ วรรคสอง” วรรคสาม บัญญัติว่า “ในกรณีที่ศาลเห็นว่าคำร้องตามวรรคหนึ่งไม่เป็นสาระอันควรได้รับการวินิจฉัย ศาลจะไม่รับคำร้องดังกล่าวไว้พิจารณาก็ได้ และถ้าศาลเห็นว่าเป็นกรณีต้องห้ามตามมาตรา ๔๗ ให้ศาลสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณา” และมาตรา ๔๗ บัญญัติว่า “การใช้สิทธิยื่นคำร้องตามมาตรา ๔๖ ต้องเป็นการกระทำที่เป็นการละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพอันเกิดจากการกระทำของหน่วยงานของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือหน่วยงานซึ่งใช้อำนาจรัฐ และต้องมิใช่เป็นกรณีอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้ ... (๒) รัฐธรรมนูญหรือกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญได้กำหนดกระบวนการร้องหรือผู้มีสิทธิขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัยไว้เป็นการเฉพาะแล้ว ... (๔) เรื่องที่อยู่ในระหว่างการพิพากษาพิพากษาคดีของศาลอื่น หรือเรื่องที่ศาลอื่นมีคำพิพากษาหรือคำสั่งถึงที่สุดแล้ว”

พิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่าผู้ถูกร้องทั้งสองใช้ดุลยพินิจรับฟังพยานหลักฐานอย่างไม่เสมอภาคโดยไม่รับฟังพยานหลักฐานของผู้ร้องและพิพากษายกฟ้อง เป็นการกระทำที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ และมาตรา ๒๗

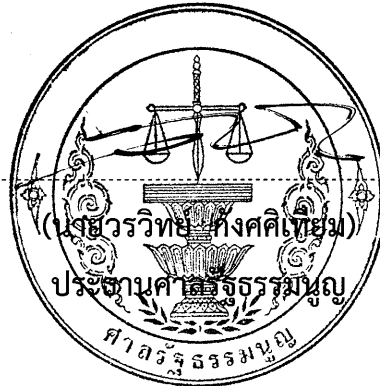
ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่าการกระทำดังกล่าวเป็นอันใช้บังคับมิได้ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕ ซึ่งการยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ และมาตรา ๔๗ แม้ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่อง อันทำให้ผู้ร้องมีสิทธิยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญได้ก็ตาม แต่เมื่อข้อเท็จจริงตามคำร้องปรากฏว่า การกระทำของผู้ถูกร้องที่ผู้ร้องเห็นว่าละเมิดต่อสิทธิหรือเสรีภาพของผู้ร้องนั้นเป็นการใช้ดุลยพินิจรับฟังพยานหลักฐานในกระบวนการพิจารณาคดีของศาล เป็นการใช้อำนาจในการพิจารณาพิพากษาอรรถคดีอันเป็นอิสระของผู้พิพากษาหรือตุลาการที่ได้รับการรับรองไว้ในรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๘๘ วรรคสอง ที่บัญญัติว่า “ผู้พิพากษาและตุลาการย่อมมีอิสระในการพิจารณาพิพากษาอรรถคดีตามรัฐธรรมนูญและกฎหมายให้เป็นไปโดยรวดเร็ว เป็นธรรม และปราศจากอคติทั้งปวง” ผู้ร้องร้องเรียนต่อประธานศาลฎีกาและประธานศาลฎีกาเห็นว่าผู้ถูกร้องทั้งสองมิได้ปฏิบัติหน้าที่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งกฎหมาย ประกอบกับเอกสารประกอบคำร้องปรากฏว่าผู้ร้องอุทธรณ์คำพิพากษาและคดีถึงที่สุดแล้ว กรณีเป็นการขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยเรื่องที่ศาลอื่นมีคำพิพากษาหรือคำสั่งถึงที่สุดแล้ว ตามมาตรา ๔๗ (๔) ซึ่งมาตรา ๔๖ วรรคสาม บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณาดังนั้น ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

สำหรับกรณีที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่าการกระทำของผู้ถูกร้องที่ ๑ และที่ ๒ ไม่เป็นไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๑๔๑ และมาตรา ๑๔๒ นั้น เห็นว่า เมื่อการกระทำดังกล่าวเป็นกระบวนการพิจารณาคดีของศาลยุติธรรม หากมีกรณีที่คู่ความไม่เห็นด้วยกับคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลก็ชอบที่จะโต้แย้งโดยอุทธรณ์หรือฎีกาต่อศาลสูงในระบบศาลนั้น ซึ่งเป็นกรณีที่อยู่ในอำนาจของศาลยุติธรรมตามที่รัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๙๔ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ศาลยุติธรรมมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีทั้งปวง เว้นแต่คดีที่รัฐธรรมนูญหรือกฎหมายบัญญัติให้อยู่ในอำนาจของศาลอื่น” เป็นกรณีที่รัฐธรรมนูญหรือกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญได้กำหนดกระบวนการร้องหรือผู้มีสิทธิขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัยไว้เป็นการเฉพาะแล้วตามมาตรา ๔๗ (๒) ซึ่งมาตรา ๔๖ วรรคสาม บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณา ดังนั้น ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

- ๕ -

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงมีคำสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัย เมื่อมีคำสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัยแล้ว คำขออื่นยอมเป็นอันตกไป

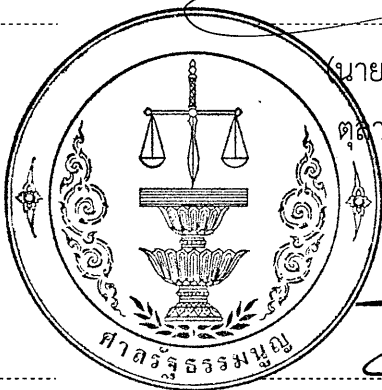
(คำสั่งที่ ๕๖/๒๕๖๔)

(นายทวิเกียรติ มีนะกนิษฐ)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายนครินทร์ เมฆไตรรัตน์)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายปัญญา อุดชาชน)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายอุดม สิทธิวิรัชธรรม)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายวิรุฬห์ แสงเทียน)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายจิรนิติ หะวานนท์)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายนพดล เทพพิทักษ์)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายบรรจงศักดิ์ วงศ์ปราชญ์)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ